

Eltűnt szórakozóhelyek nyomában

A Czerman és az „öreg Puskin” Bánhidán

Czerman

„Öreg Puskin”

Készítette: a Boszik csapata

Czermann vendéglő, Bánhida

A mai házasságkötő terem helyén (Családi Intézet) kezdetben egy kis postakocsiállomás állt. Itt épült meg a Czermann vendéglő, ahová az egyszerű bánhidaiak jártak szórakozni. Rákosi idején aztán gyorsan átnevezték „Kolhoz” kocsmának, 1956 után Postakürt étterem lett belőle. Udvarán először a postakocsi állomás, istálló és jászol volt, a Rákosi-korszakban gabonaraktár (beszolgáltatási hely), aztán MÉH-telep és később a TEFU 62. számú telephelye.

Kik jártak ide? Leginkább az egyszerű bánhidaiak, mert a bányászok inkább a Munkáskaszinóba, az urak pedig a Tisztikaszinóba mentek szórakozni. Újváros építésekor még az épülő tömbökből is jöttek ide mai szóhasználattal „bulizni”. Nőknek nem illett egyedül bemenni, csak kísérővel léptek be, leginkább hétvégén. A hatvanas években nagyon olcsó helynek számított, minden étel 14-20 Ft között mozgott, a rántott halért 14-15 Ft-ot kértek, a kis halászléért 13,60 Ft-ot, a nagyobb adag halászlé 13,60-ba került. 1,5 Ft 1 deci kimért bor, 3 Ft egy nagyfröccs. A hely „specialitása”, a Postakürt-tál került 30 Ft-ba, ezen 3 adagot adtak fatányéron, párolt káposztával sültetket, többféle körettel. Hétvégeken, amikor a zenekar is játszott, akkor a pincér gyorsan összeszámolt a zene előtt, mert utána 1Ft-ot mindenre rászámoltak zenés felárként.

Amíg meg nem nyitották a Puskit, addig itt tartották a bálók nagy részét, szinte minden hétvégén egyet.

A „rég” Puskin

A mai Veteránautó Múzeum helyén szórakozott később Bánhida lakossága. 1890-es években építették, itt először a községi bikaistálló működött, a 20-as években a Hangya Fogyasztási Szövetkezet székháza és hentes üzlet, aztán a negyvenes években a Bánhidai Iparoskör, 1948-ban lett Puskin. Teljes alapterülete 350 m², a nagyterem befogadóképessége 200 fő. Ha valaki belépett az épület ajtaján, jobbra volt a színpad, balra a táncterem, a végén a söntés. Itt nem főztek ételeket, „csak” inni lehetett és szórakozni. Kártyázni, ultizni 5-6 asztalnál. Egy kisebb szobában kapott helyet egy könyvtár, ahol kb. 1000 kötetből lehetett választani, elsősorban Verne, Jókai műveiből. Ennek a közepén állt egy biliárdasztal. Hétvégeken a Szivárvány zenekar játszott, amíg nem volt szabad szombat, akkor csak vasárnap, később szombat-vasárnap is. Tagjai: Pap István harmonikás, Sági (?) dobos, Kosela Béla trombitás, és egy szaxofonos. Műkedvelő csoportok is működtek itt: énekkar, amit Ocskay Simon vezetett,

tánckar, amit Ocskay Simonné (Manci) és színjátszók is gyakoroltak. Itt kezdte meg működését a Bánhidai Szlovák Nemzetiségi Együttes 1957-ben.

Többek között ilyeneket énekeltek:

„Sztará baba, jako zsaba, vennyje vnoci sztugyená. Sztará baba, jako zsaba, vennyje vnoci sztugyená. Sipszem, supszem, jám je to secko jedno, sipszem, supszem, jám je to fuk.”(Az öreg asszony olyan mint a hideg éjszakai béka...)

„ Kety szem isel, od mej milej, jako zroboti. „ Kety szem isel, od mej milej, velni prusalo. Záblatil szem sziboti, bársonyové galati.” (kiejtés szerint szlovákból)

A régi Puskin, ma Veteránautó Múzeum /Marczis Béla magángyűjteményét őrzik itt /

Itt 1970-ig szórakozhattak a bánhidaiak, ezután adták át az új épületet, amely a mai helyén áll. Ennek tervezője Protskó Katalin, kivitelezője a Tatabánya i Városi Tanács V.B.

A mai Puskin Művelődési Ház

/tallózás az Internetről/

A Bánhidai Puskin Művelődési Ház Tatabánya legrégebbi városrészében tevékenykedik közösségi házként immár három évtizede. Alapfeladata a közösségek, amatőr művészeti csoportok működtetése, a helyi szlovák nemzetiségi hagyományörző munka és a civil szervezetekkel való együttműködés, rendezvényszervezés.

A helyi közösségi élet erősítését szolgálja a nemzetiségi szokások felelevenítése, a régi szlovák hagyományok bemutatása, a fiatalokkal történő megismertetése, megőrzése. E munkában szoros közreműködést vállalnak a házban működő amatőr művészeti csoportok, klubok.

Rozmaring Néptáncgyűttes:

A Rozmaring Néptáncgyűttes 1985-ben alakult. A kezdeményezés egy, az ötvenes évektől működő bánidai szlovák néptáncgyűttes tagjaitól indult. A csoport vezetője Krupánszki Lajosné lett, aki szintén 18 évig táncos volt, majd C kategóriás táncoktatói bizonyítványt szerzett. Ekkor Tatabánya minden részéről érkeztek gyermekek, akik szívesen megismerkedtek a szlovák táncokkal, hagyományokkal, hiszen a csoport újraélesztésének célja a szlovák táncszokások felelevenítése, ápolása volt.

Ahogy a táncosok nőttek, a repertoár is egyre bővült. Szlovákiából is érkeztek koreográfusok, hogy északi szlovák táncokat oktassanak az ifjúságnak. A táncscsoport az idő előrehaladtával egyre ismertebb lett nem csak város, de megyei és országos, majd világszerte is. Az első legjelentősebb külföldi út a törökországi Atatürk fesztivál volt. Ezután az együttes szinte évente kapott külföldi meghívásokat. Többször járt Németországban, Szlovákiába, majd éveken keresztül a Europeade Fesztivál résztvevője volt Dániában, Spanyolországban és Belgiumban.

Táncaikat olyan ismert koreográfusok tanították, mint Hubay Győző, Marian Cupka, Jan Blaho, Lubos Michac, Lajos Gallovich. 1998-ban a Rozmaring Néptáncgyűttes és Krupánszki Lajosné elnyerték tatabánya Kultúrájáért díjat. Az együttes 2005-ben ünnepelte 20 éves jubileumát.

Próbákat péntekenként 8 órától tartják a Művelődési Házban. A Rozmaring Néptáncgyűttes Baráti Egyesület a táncscsoport menedzselésére jött létre, segíti, hogy a szponzori támogatásoknak köszönhetően sikerüljön megteremteni a csoport anyagi bázisát is. Ma már az egyesület közhasznú civil szervezetként végzi tevékenységét.

Pityang Gyermektáncscsoport:

A Pityang Gyermektáncscsoport 1995-ben alakult a célból, hogy utánpótlást biztosítson a Rozmaring Néptáncgyűttes számára. Krajczárné Száraz Erzsébet tanárnő vezetésével tanulták meg a legkisebbek a szlovák gyermekjátékok első

dallamait, lépéseit. Állandó fellépői a bánhidai rendezvényeknek. 2005-től az együttes vezetője Krupánszki Lajosné. Próbáikat minden csütörtökön 15.30 órától tartják a Művelődési Házban.

Bánhidai Fúvosok Zenekar:

A Bánhidai Fúvosok Zenekar volt az első, amelynek ifjú tagjai Soltész Kálmán karnagy vezetésével leporolták a régi falusi zenekar kottáit, a különféle fúvós átiratokat felújították, megtanulták, s fokozatosan egyre bővítve repertoárjukat mára Tatabánya város és benne Bánhida egyik meghatározó hagyományőrző amatőr művészeti együttesévé váltak. A zenekar repertoárjában elsősorban az egykori zenészektől gyűjtött, régi dallamokat feldolgozó kották alapján a szlovák-magyar keringők, polkák, indulók, másrészt a különféle bányászünnepeken játszott, szakestélyeken elhangzott, a bányásztársadalom által kedvelt és ismert zeneszámok szerepelnek.

A Bánhidai Fúvosok Zenekar a közösség munkáját támogató Alapítvány tagjainak segítségével rendszeresen fellép város, helyi rendezvényeken, nemzetiségi és folklórfesztiválokon, s szinte minden évben külföldi vendégszereplésen is részt vesznek. Színvonalas működésükért 2000-ben megkapták a Tatabánya Kultúrájáért díjat.

Bánhidai Nyugdijas Dalkör:

A Dalkör tagjai hatvan év feletti bánhidai asszonyok és férfiak részben helyi gyűjtésű anyagból, részben átvett hanganyagból állítják össze színpadi produkcióikat. A próbáikat heti három órában tartják a Puskin Művelődési Házban. A zenei felkészítésben Bros Stanislaw harmonikaművész, zenetanár segíti munkájukat. Az éves munkaterv összeállításában a vezetőség és a tagság közösen vesz részt.

A Dalkör célja: a helyi hagyományok megőrzése és bemutatása, valamint a már meglévő szlovákiai nyugdíjas klubokkal a baráti kapcsolat ápolása jegyében a kölcsönös bemutatkozás nemzetiségi programokkal, a baráti, családi kapcsolatok ápolása. Heti három órában, csütörtökönként próbálnak a Házban.

A Bánhidai Nyugdijas Dalkör és Kultúrcsoport ebben az évben ünnepli megalakulásának huszadik évfordulóját. A főként bánhidaiakból álló közösség az elmúlt két évtized alatt számtalan helyi, városi, országos rendezvényen lépett fel, baráti kapcsolatokat ápol nemcsak hazai, de határon túli szlovák nemzetiségi dalkörökkel, nyugdíjas kultúrcsoportokkal. Repertoárjukban hazai szlovák és magyar népdalcsokor, bánhidai szlovák népszokások színpadi feldolgozása, vidám jelenetek előadása, nemzetiségi hagyományőrzés szerepel. Műsorukkal, vidám dalolásukkal minden alkalommal nagy sikert aratnak közönségük előtt.

Bánhidai Kézműves Kör:

A Bánhidai Kézműves Kör két fő profilja a szövés és a csipkeverés. A szövés vezetője Haltrich Györgyi népi szövő, a csipkeverés vezetője Nagy Vincéné aranycsipkedíjas művész. Foglalkozásaikat minden hétfőn tartják 17 órától a Családi Intézet épületében. Készítenek régi szőtteket, terítőket, csipkéket, hímzett népviseleti darabokat. Minden évben egy alkalommal kiállítást rendeznek az elkészült munkákból.

Turul Kertbarát Kör:

A Bánhidai Turul Kertbarát Kör tagjai bánhidai gazdák. Minden hónapban egy alkalommal tartják összejöveteleiket a Házban, amelyen szakmai előadást hallgatnak, kicserélik tapasztalataikat. Alkalmanként egy-egy szőlőskertbe mennek gyakorlati oktatásra.

Minden évben nagy sikerrel rendezik meg az őszi Terménykiállítást, melyre maguk hozzák el, mutatják be egész éves munkájuk eredményét. Ilyenkor a kiállító asztalok roskadoznak a szebbnél-szebb zöldségektől, gyümölcsöktől. A kiállítást a környék óvodái és iskolái is szívesen látogatják.

Foltra-forgó Patchwork Klub

A Klub két éve üde színfoltja a Háznak. Tagjai minden kedden öt órától tartják foglalkozásaikat. Részt vesznek jótékonyági rendezvényeken. Vezetőjük külföldi továbbképzésen, kiállításokon vesz részt.

Minden évben egy alkalommal szakmai nyári tábort rendeznek. Ősszel Országos Foltvarró Napot tartanak, amelynek mindig résztvevője egy közismert személyiség: tavalyi évben pl. Kudlik Júliát hívták meg.

Dallam Alapfokú Művészeti- és Tánckiskola

Az együttes Show-Formációs Tánckiskola néven alakult és évek óta működik a Házban. Már három csoportban, közel 100 fővel folyik az oktatás. A gyermekcsoportoknál cél a mozgáskultúra fejlesztése, a táncelemek és a ritmus összehangolása.

Az itt táncot tanulók legjobbjai adják a Jászai Mari Színház, Népház Show-Formációs Táncegyüttesének utánpótlását. A Tánckiskola vezetője Boros Ilona, aki egyben a Táncegyüttes szakmai vezetője. Az Iskola oktatói Brasnyó Eszter és Farkas Csilla, akik a nagyegyüttes aktív tagjai.

A tánckiskolások állandó résztvevői a városi ünnepeknek, nagyszabású rendezvényeknek.

ANDROMÉDA HIP-HOP Táncestúdió:

A táncestúdió 1992-ben alakult Tatán a Művelődési Központban. Az évek folyamán több száz fiatal tanított meg a HIP-HOP tánc rejtjeire. Az utóbbi években több országos versenyen is indultak. A legutóbbi országos versenyen gyerek és felnőtt duó kategóriában ezüst érmet nyertek.

A stúdió létszáma Komáromban, Tatán és Tatabányán összesen 70 fő. A Puskin Művelődési Házban 9 éve folyik a tanítás Bogdola Róbert vezetésével hetente két alkalommal: kedden és csütörtökön 17 órától.

Nő Torna: Minden héten kedden és csütörtökön várjuk a mozogni vágyókat.

Kempo Karate: Kedden és csütörtökön tartják edzéseiket Vadócz Gábor vezetésével.

Aquarista Klub: Tavaly ősztől minden hónapban egy alkalommal, péntekenként a Házban

tartják

gyűléseiket,

előadásait.

A Házban évek óta megrendezésre kerül a Kézműves Vásárnapok rendezvénysorozat, amelyre minden gyermeket szeretettel vár Kenézné Benyeczkó Ilona és Benyeczkó Lászlóné. Cél, hogy a gyermekek megismerjék a régi kézműves mesterségeket, illetve új, modern technikákat tanuljanak. Biztosítja továbbá a gyermekek hasznos szabadidő eltöltését, illetve lehetőséget nyújt számukra, hogy új barátokat szerezzenek.

A Mesekuckó Vásárnapok a tavalyi évben került először megrendezésre. Csáky Ida és Haltrich Györgyi várja az érdeklődő, kreatív gyermekeket, akik szeretik a természetet, az állatokat, szívesen hallgatnak és mondanak mesét.

A Puskin Művelődési Házban két Nyugdíjas Klub tartja klubestjeit.

A Bánhidai Nyugdíjas Klub egy hónapban két hétfőn, a Bányász Nyugdíjas Szakszervezet havonta egy alkalommal tart rendezvényt a Művelődési Házban. A Klubok nagy segítséget nyújtanak a Ház dolgozóinak munkájához, hozzájárulnak a bánhidai közösség összefogásához. A klubok, szakkörök, szervezetek várják soraikba a tevékenységük, programjaik iránt érdeklődőket.

A Ház vásárok, termékbemutatók, családi és vállalati rendezvények számára 200 főig termet biztosít.